

# ДОМ З НЯПРОСТЫМ ЛЁСАМ

## Што перашкаджае зрабіць музей з «аптэкі»?

Пытанне, як той казаў, на засыпку. Аптэка, калі хто яшчэ не ў курсе, аўтэнтычны будынак у пасёлку Глуша Бабруйскага раёна, дзе пэўны час жыла сям'я Адамовічаў, дзе знаходзілася партызанскае падполле, дзе адбываліся падзеі, апісаныя ў дылогіі «Партызаны» (раманы «Вайна пад стрэхамі» і «Сыны ідуць у бой»). Менавіта на рэканструкцыю гэтага будынка пад музей і збіраюцца грошы. Сорамна прызнацца, але за мінулы год, юбілейны, дарэчы, для Алеся Адамовіча, сума на дабрачынным рахунку, дзе акумулююцца сродкі на будучы музей, не павялічылася. На сёння гэта 11 850 рублёў. Грошай недастаткова, але, улічваючы, што іх болей не становіцца, трэба вырашаць, што з імі рабіць. Гэта пытанне і было галоўным на парадку дня назіральнага савета, пасяджэнне якога адбылося ў Бабруйскім райвыканкам. Нагадаем, яго ўзначальвае намеснік старшыні Бабруйскага райвыканкама Таццяна Варанко. У складзе камісіі прадстаўнікі абласной і раённай улады, музейныя работнікі, гісторыкі, журналісты — усяго адзінаццаць чалавек. На гэты раз прысутнічалі восем.

Таццяна Варанко прапанавала некалькі варыянтаў вырашэння пытання. Першы — не адкладаючы справу на доўга, аб'явіць электронныя таргі і накіраваць грошы на выраб адпаведнай дакументацыі. «Хто заявіцца на гэтыя сродкі, невядома, бо грошай недастаткова», — адзначыла пры гэтым старшыня назіральнага савета. Другі варыянт, які яна прапанавала, — арганізаваць

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)



Захаваць дом будзе праблематычна. (фота 2015 года).

музей у Глушанскім сельскім Доме культуры, а сам будынак аптэкі разглядаць як экспанат гэтага музея. «Захаваць вонкавую аўтэнтычнасць будынка, уключыць яго ў экскурсійную праграму, а на сабраныя грошы зрабіць яго кансервацыю». Трэці варыянт — перадаць будынак, дзе плануецца зрабіць музей, якой-небудзь грамадскай арганізацыі. Ёй правесці належныя работы будзе танней, чым дзяржструктуры.

## Будынак як экспанат

Удзельнікі пасяджэння абмеркавалі плюсы і мінусы ўсіх варыянтаў. А заадно прааналізавалі, на чым можна эканоміць. Будынак пад музей мае паважаны ўзрост і ўжо каля 20 гадоў пустуе. Спецыялісты візуальна ацэньваюць яго знос на 70—80%. Але дакладную лічбу можа даць толькі праектна-каштарысная дакументацыя. Знайсці ахвотных зрабіць яе, умоўна кажучы, за шэсць тысяч долараў складана, але, дапускаюць спецыялісты, магчыма. «Ёсць невялікія праект-

**Увага! З 4 ліпеня 2017 года адбылося змяненне нумароў рахункаў і банкаўскага ідэнтыфікацыйнага кода (БІК) банка. У сувязі з гэтым разліковы рахунак, на які можна пералічваць ахвяраванні для музея Алеся Адамовіча, выглядае так:**

**Аддзел ідэалагічнай работы, культуры і па справах моладзі Бабруйскага райвыканкама  
р/с BY84AKBB36421292723267100000  
у філіяле 703 ААТ «ААБ Беларусбанк»,  
БІК АКBBVU21703, УНП 701226324.**

**Прызначэнне плацяжу «Для вырабу праектна-каштарыснай дакументацыі і рэканструкцыі будынка ў пасёлку Глуша пад музей А. Адамовіча». Гэты доўгі сказ павінен быць пазначаны ў банкаўскім дакуменце абавязкова. Падтрымаем добрую ініцыятыву!**

ныя арганізацыі, якія маюць сертыфікацыю на трэцюю ступень адказнасці. І гэты будынак якраз для іх», — удакладняе старшыня Беларускага добраахвотнага таварыства аховы помнікаў гісторыі і культуры Антон Астаповіч. На яго думку, дакументацыю трэба рабіць нават пры цяперашнім, на жаль, не вельмі спрыяльным становішчы з ахвяраваннямі. Бо, аргументуе ён, без гэтага нельга будзе разлічваць на далейшую дапамогу з боку спонсараў і прэтэндаваць на міжнародныя гранты. З ім згодны і дырэктар Дзяржаўнага музея

гісторыі беларускай літаратуры Дзмітрый Яцкевіч. Але, заўважаюць спецыялісты, паслугі праектантаў будучы таннейшыя, калі раённыя ўлады спачатку распрацуюць тэхзаданне. Яшчэ адна закавыка ў тым, што для таго, каб аб'явіць тэндар, райвыканкам павінен вызначыцца са статусам будынка. Пакуль гэта былая аптэка і статус музея райвыканкам не можа яму надаць. Па-першае, няма крыніцы фінансавання з бюджэту, па-другое, стварэнне музея адразу разглядалася як справа дабрачынная — за спонсарскія

сродкі. Ускладняе сітуацыю і тое, што разліковы рахунак мэтанакіраваны — «Для вырабу праектна-каштарыснай дакументацыі і рэканструкцыі будынка ў пасёлку Глуша пад музей Алеся Адамовіча». Інакш кажучы, рэканструкцыя «былой аптэкі» там не прадугледжана. І такіх юрыдычных тонкасцяў, якія марудзяць працэс, хапае.

З варыянтам, каб будынак часова зрабіць не музеем, а толькі яго экспанатам, таксама ёсць пытанні. Па словах Таццяны Варанко, зрабіць рамонт «экспаната» ў адрозненне ад «музея» можна і без праектна-каштарыснай дакументацыі. «І сабраных грошай на гэта хапіла б», — кажа яна. Але гэта значыць, што ад музейных экспазіцый у самім будынку дзявядзецца адмовіцца. Дзмітрый Яцкевіч лічыць, што лепей будынку былой аптэкі надаць статус філіяла раённага музея, а пакуль будзе ісці яго рамонт, зрабіць часовую экспазіцыю ў сельскім Доме культуры — для падтрымання цікавасці да асобы Адамовіча і захавання памяці аб ім. Спецыяліст занепакоены тым, што «закансерваваны» будынак былой аптэкі захаваць не атрымаецца. «Любая кансервацыя драўлянай пабудовы прыводзіць да таго, што яна будзе паступова разбурацца», — падкрэсліў ён.

Варыянт з перадачай будынка нейкай грамадскай арганізацыі ўдзельнікі пасяджэння палічылі перспектывным. Да таго ж, згодна з пунктам 5 Указа Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 4 ліпеня 2012 года № 294 «Аб парадку распараджэння дзяржаўнай маёмасцю», маёмасць, якая выкарыстоўваецца малаэфектыўна, можна перадаваць бязвыплатна. Раённыя ўлады нагадваюць, што з будынкам арганізацыя атрымае і сабраныя грошы на яго рэканструкцыю. Так што ахвотныя зрабіць добрую справу могуць звяртацца.

## Экспазіцыя на электроннай старонцы

У выніку пасяджэння было прынятае рашэнне аб стварэнні рабочай групы па зборы экспанатаў для будучага музея і складанні іх апісання. Мясцовыя ўлады ініцыявалі зрабіць на сайце Бабруйскага райвыканкама віртуальную старонку, прысвечаную славу таму земляку. Там жа можна будзе прасачыць за зборам экспанатаў для будучага музея і нават паўдзельнічаць у гэтай справе.

— Праблем у нас шмат. Мы сутыкнуліся з тым, што для рэалізацыі праекта трэба зрабіць шмат крокаў, якія павінны быць дакладна вывераны і аформлены заканадаўча, — падвёў вынікі сустрэчы Дзмітрый Яцкевіч. — Мы аказаліся крыху не гатовыя для вырашэння некаторых пытанняў, у першую чаргу юрыдычна-прававых, і тут нам сапраўды часам не хапае падрыхтаванасці. Кожная сітуацыя асабліва, і цяжка знайсці нейкія агульныя падыходы. Але галоўнае, што ёсць паразуменне. Мы прыйшлі да шэрагу рашэнняў і будзем спрабаваць іх рэалізаваць. Кожны наш крок, як па захаванні гэтага аб'екта, так і па ўвекавечанні памяці Алеся Адамовіча, мае вялікую карысць і плён. На сённяшні дзень мы прыйшлі да думкі, што перадача ва ўласнасць гэтага будынка грамадскай арганізацыі магла б паскорыць працэс. Можа, нехта з мясцовых прадпрыемстваў мае ў Глушы ці ў ваколіцах аграбазізу і гатовы падключыцца да справы? Трэба выкарыстоўваць усе магчымасці для ўтрымання такіх вось аб'ектаў культуры і гісторыі. Таму што гэта наша памяць, наша будучыня.

Нэлі ЗІГУЛЯ. zigulya@vziazda.by

## ■ Абрады Беларусі

# «Лета для старання, зіма для гуляння!»

## Як на Ашмяншчыне спраўляюць Святкі

12 дзён пасля свята Божага Нараджэння — ажно па 19 студзеня — праваслаўныя вернікі ва ўсіх кутках Беларусі адзначаюць Святкі. Лічыцца, што працаваць у гэты час непажадана, таму што ўвесь год тады можа прайсці ў клопатах. А праз тыдзень пасля Каляда нашы продкі святкавалі Шчодры вечар — на стол ставілі багатую куццю, у адрозненне ад паснай запраўленай мясам і салам. «Святло зоркі Хрыстовага Нараджэння павінна ззяць у гэтым свеце для ўсіх», упэўнены работнікі ўстаноў культуры Ашмянскага раёна, якія днямі ўспомнілі і правялі народныя калядныя абрады.

У аграгарадку Мураваная Ашмянка абрад шчадравання «Не хоча стары год сыхodziць за паварот» правялі ўдзельнікі фальклорнай групы «Выток» і народнага ансамбля народнай песні «Жытніца» аддзела культуры і вольнага часу аграгарадка Кракоўка. Госці слухалі абрадавыя народныя песні, пускаліся ў скокі, удзельнічалі ў вясёлых гульнях і конкурсах, адгад-

валі загадкі. За тым, ці весела прысутным, пільна сачылі гаспадары свята — Шчодрэ і Цярэшка, якія частавалі ўдзельнікаў прысмакамі.

А «Калядную зорачку» ў шчодры вечар запалілі ў аграгарадку Станцыя Ашмянны работнікі мясцовага сельскага клуба. Па сцэнарыі пазнавальна-забаўляльнай праграмы ў госці да цёткі Ганны завіталі сусядскія дзяўчаткі, каб павіншаваць яе са святам Нараджэння Хрыстовага. Гаспадыня шчодрэ частавала дзетак, расказвала пра сваё дзяцінства: як даўней калядавалі ды забаўляліся. Так малых зацікавіла,



што прыйшлося насамрэч у цудоўныя гульні гуляць і старыя забавы сустракаць. Жартоўную варажбу ладзіць ды ў скокі пад кракавяк з полечкай пускаяцца на дарослых вачорках «А ў нас сёння Шчодрык!».

Кіруючыся павер'ем не працаваць у Святкі, работнікі аддзела культуры і вольнага часу аграгарадка Кракоўка пасля Шчодрыка запрасілі сваіх аднавяскоўцаў у займальнае падарожжа на навагоднім экспрэсе «Зімовыя святкі». «Пасажыраў» запрасілі правядніца Сняжынка і яе напарніца Баба-Яга. Па дарозе да станцыі «Танцулькіна» цягнік пастаянна напаўняўся спадарожнікамі з дзіцячай танцавальнай групы «AZART» і творчых аб'яднанняў. Паспяшаліся заскочыць у святочны вагон Цыганка з ёлкай ды Дзед Мароз са Снягуркай. А зорная кампанія вагона-рэстарана ў асобах мясцовых артыстаў дарыла падарожнікам песні, выдатны настрой і зарад радаснай энергіі на цэлы год.

Нездарма казалі нашы продкі, што «лета для старання, зіма для гуляння!».

Ірына СІДАРОК. sidarok@vziazda.by

## ■ Запрашальнік

# Свята песні, танца і гумару

У гэтую нядзелю на Любаншчыне збяруцца аматары народных традыцый і забаў

**Рэгіянальны фест народнай творчасці «Каляднае сузор'е» трэці год запар аб'ядноўвае не толькі шэраг мясцовых калектываў. Да свята песні, танца і гумару з задавальненнем далучаюцца народныя артысты з Гродзенскай, Магілёўскай, Гомельскай і Брэсцкай абласцей.**

У Любанскім краі ёсць традыцыя — Пабед Каляды, — якая сімвалізуе заканчэнне ўсіх калядных свят і мерапрыемстваў. Акурат праз два тыдні пасля Нараджэння Хрыстовага нашы продкі праводзілі Каляду. Праводзілі ўрачыста, з песнямі, з танцамі, каб на другі год Каляда зноў завітаў да іх.

— Традыцыя мела не толькі народны характар, гэта не чыста беларускае свята, — заўважае начальнік аддзела ідэалагічнай работы, культуры і па справах моладзі Любанскага райвыканкама Васіль КАТКАВЕЦ. — У фэсце будучы ўдзельнічаць і цыгане з Жыткавічаў, і казакі з Бабруйска, што сведчыць аб інтэрнацыянальным характары згаданай традыцыі.

Акрамя музычных падарункаў, кожны рэгіён, які прыме ўдзел у фэсце, прадставіць работы сваіх народных майстроў. Адметныя рэчы таго ці іншага краю, зробленыя сваімі рукамі, можна будзе не толькі паглядзець, а і набыць. Так званы горад майстроў, а таксама канцэртная пляцоўка размесцяцца пад дахам Палаца культуры ў аграгарадку Сарачы, што дзесяці за кіламетр ад Любані. Пачатак а 12-й гадзіне.

Вераніка КАНЮТА. kanyuta@vziazda.by